

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 8Csp/27/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120207321
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Filip Demo
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2021:4120207321.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudcom JUDr. Filipom Demom, v spore žalobcu: Intrum Slovakia, s. r. o., Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35831154, zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, Mýtna 48, 811 07 Bratislava, proti žalovanému: D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/XXX, XXX XX A. L., zastúpený: JUDr. Peter Vachan, advokát so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 42350026, o zaplatenie sumy 2 226,07 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Konanie sa v časti istiny vo výške 246,08 eura s príslušenstvom zastavuje.

II. Žaloba sa vo zvyšnej časti zamietá.

III. Žalovaný má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobca požadoval od žalovaného zaplatenie sumy 2 226,07 eura s príslušenstvom a náhradu trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že jeho právny predchodca - VÚB, a. s., so žalovaným uzatvoril dňa 25.06.2012 Zmluvu o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty VÚB, a. s., na základe ktorej sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému kreditnú kartu, ku ktorej viedol účet č. 0041945254. Žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 1 500,00 eur s úrokom 21,24 % ročne a bol povinný platiť splátku v sume 50,00 eur mesačne. Žalovaný si neplnil svoje povinnosti a preto bol právnym predchodcom žalobcu vyzvaný predžalobnou upomienkou z 02.06.2017 na nedoplatok na splátkach vo výške 150,00 eur s tým, že následne bola dňa 02.07.2017 vyhlásená okamžitá splatnosť úveru, pričom od 13.07.2017 je žalovaný v omeškaní s jeho uhradením.

2. Žalovaný namietal aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu keďže nepreukázal, že by postupoval podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, pretože nepredložil výzvu pred postúpením pohľadávky, ktorá by obsahovala odkaz na postup podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Zároveň namietal premlčanie podľa § 103 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), keďže žalobca pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru pre omeškanie so splátkou zročnou dňa 15.04.2017 a premlčacia doba začala plynúť dňa 15.04.2017 a uplynula 15.04.2020, pričom žaloba bola súdu doručená po uplynutí premlčacej doby.

3. Žalobca sa vyjadril, že premlčacia doba predčasne ukončeného zmluvného vzťahu začala podľa § 101 OZ plynúť 13.07.2017, odkedy je žalovaný v omeškaní s úhradou dlhu podľa výzvy na zaplatenie dlžného zostatku z 02.07.2017 a pohľadávka bola dňa 29.06.2020 uplatnená na súde v rámci premlčacej doby. Zároveň trvá na tom, že povinnosť podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách si splnil výzvou z 02.06.2017, ktorá bola žalovanému doručená 07.06.2017, a teda vyzval žalovaného na zaplatenie peňažného dlhu

pred postúpením pohľadávky, tento si svoj dlh nesplnil, dostal sa do omeškania viac ako 90 dní a boli splnené zákonné podmienky na platné postúpenie.

4. Dňa 04.08.2020 rozhodol súd uznesením č. k. 8Csp/27/2020 - 59 o tom, že pripustil zmenu na strane žalobcu na súčasného Intrum Slovakia, s. r. o.

5. Na pojednávanie nariadené na 30.08.2021 sa nedostavila žiadna zo strán, pričom svoju neúčasť ospravedlnili a žiadali rozhodnúť v ich neprítomnosti. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so Žiadosťou o vydanie Dovolenkovej karty zo 07.06.2012, Obchodnými podmienkami pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet vydávaných VÚB, a. s., Výpismi z Dovolenkovej karty, Rámcovou zmluvou o postúpení pohľadávok, Čiastočným späťvzatím žaloby, Predžalobnou upomienkou z 02.06.2017 a doručenkou k nej, Oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru z 02.07.2017 a Oznámením o postúpení pohľadávky z 27.07.2020.

6. K skutkovému stavu bolo zistené, že došlo k uzavretiu revolvingového úveru dňa 25.06.2012 zmluvou o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty VÚB, a. s., na základe ktorej sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému kreditnú kartu, ku ktorej viedol účet č. 0041945254. Žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 1 500,00 eur s úrokom 21,24 % ročne a bol povinný platiť splátku v sume 50,00 eur mesačne. Žalovaný si neplnil svoje povinnosti a preto bol právnym predchodcom žalobcu vyzvaný predžalobnou upomienkou z 02.06.2017 na nedoplatok na splátkach vo výške 150,00 eur, ktorú si prevzal dňa 07.06.2017. Zároveň bol v tejto upomienke upozornený, že ak do 09.06.2017 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 04/2017, bude veriteľ oprávnený úver zosplatiť s tým, že následne bola dňa 02.07.2017 vyhlásená okamžitá splatnosť úveru, pričom od 13.07.2017 je žalovaný v omeškaní s jeho uhradením.

7. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

8. Podľa § 2 písm. a/, b/, d/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy, na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

9. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

10. Podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

11. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, účinného v čase mimoriadneho zosplatenia úveru, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo

podľa § 565 Občianskeho zákonníka najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

12. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

13. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania. Výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

14. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

15. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

16. Podľa § 100 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

17. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

18. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

19. Podľa § 122 Občianskeho zákonníka lehota určená podľa dní začína sa dňom, ktorý nasleduje po udalosti, ktorá je rozhodujúca pre jej začiatok. Polovicou mesiaca sa rozumie pätnásť dní. Koniec lehoty určenej podľa týždňov, mesiacov alebo rokov pripadá na deň, ktorý sa pomenovaním alebo číslom zhoduje s dňom, na ktorý pripadá udalosť, od ktorej sa lehota začína. Ak nie je takýto deň v poslednom mesiaci, prípadne koniec lehoty na jeho posledný deň. Ak posledný deň lehoty prípadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

20. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

21. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase postúpenia pohľadávky na žalobcu (ďalej len zákon č. 483/2001 Z. z.) ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže

postupníkoví poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

22. Podľa § 215 ods. 1, 2 CSP, súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

23. Podľa § 144 CSP, žalobca môže vziať žalobu späť.

24. Podľa § 145 ods. 1, 2, 3 CSP, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej. Ak je žaloba vzatá späť sčasti pred jej doručením žalovanému, koná súd o zvyšku nároku bez rozhodovania o zastavení konania v tejto časti.

25. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. Súd konštatuje Zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platného v čase uzavretia zmluvy. Z obsahu zmluvy je zrejmé, že ide o formulárovú zmluvu pripravenú vopred právnym predchodcom žalobcu, ktorý pri uzavretí zmluvy konal v rámci predmetu svojej činnosti. Žalovaný pri uzavretí zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej resp. podnikateľskej činnosti, zmluvu uzatvoril ako fyzická osoba. Jednoznačne preto je potrebné posudzovať predmetný vzťah v zmysle týchto právnych predpisov, nie v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka.

27. Z dôvodu že ide o procesnú podmienku konania, súd sa aj na námietku žalovaného v prvom rade zaoberal aktívnou vecnou legitimitáciou žalobcu, avšak uvádza, že nie je dôvod pochybovať o jej existencii z dôvodu, že ustanovenie § 525 Občianskeho zákonníka určuje, ktoré pohľadávky nemožno platne postúpiť, pričom postúpenie určitých pohľadávok môže byť zakázané špeciálnymi predpismi, prípadne postúpenie môže byť zákonom síce dovolené, ale len za určených podmienok. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách je práve takým ustanovením, ktoré upravuje ďalšie špeciálne podmienky (popri všeobecných v Občianskom zákonníku), za ktorých môže byť banková pohľadávka (alebo jej časť) postúpená, a to: ak je pohľadávka 1/ splatná, a to až po predchádzajúcej 2/ písomnej výzve a kumulatívne, ak je splnené 3/ omeškanie dlžníka so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Uvedené skutočnosti súd považoval za zákonné predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Súd konštatuje, že všetky podmienky splnené boli, keď pohľadávka, ktorá bola postúpená bola splatná, žalovaný bol v omeškaní 90 dní a doručením predžalobnej upomienky z 02.06.2017 dňa 07.06.2017 má súd za to, že žalovaný bol informovaný, že je v omeškaní a súd tak splnené podmienky na postúpenie pohľadávky na tretí subjekt.

28. Vzhľadom na znenie ust. § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 05.12.2018 a tiež vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným súd sa zaoberal s otázkou, či právo zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré žalobca žiada priznať je alebo nie je premlčané. Z dôvodovej správy k novele Občianskeho zákonníka vyplýva, že jej účelom je, aby sa subjektívne majetkové práva zo spotrebiteľskej zmluvy po uplynutí premlčacej doby dostali „ex lege“ do polohy naturálnych záväzkov, pretože niet v zásade z pohľadu štátnej moci záujmu hodného ochrany na podpore vynucovania plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ak sa právo niektorej zo strán premlčalo. Základným cieľom navrhovanej právnej úpravy je vytvorenie priestoru na to, aby dlhy plynúce zo spotrebiteľských zmlúv boli vymáhané len v rozumnom a primeranom čase a dlžník nebol nútený prostriedkami s prvkami štátneho donútenia zaplatiť dlh, vo vzťahu ku ktorému uplynulo značné časové obdobie, v dôsledku čoho by mohla byť oslabená jeho pozícia (napr. nebude už disponovať dôkazmi).

29. Podmienky na vyhlásenie predčasnej splatnosti spotrebiteľskej zmluvy sú upravené v citovanom § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pred zosplatnením úveru vyžaduje výzvu veriteľa adresovanú a doručovanú dlžníkovi s upozornením na aktuálny dlh a možnosť požadovať zaplatenie celého zvyšku dlhu naraz z dôvodu neplnenia si povinností dlžníka. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka zase stanovuje, že

ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené.

30. V danom prípade teda prichádza do úvahy možnosť, že si zmluvné strany možnosť žiadať celý dlh naraz dohodli. Takáto dohoda medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným vyplýva z pripojených obchodných podmienok - a to z bodu 35.

31. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka dopĺňa ďalšie zákonné podmienky umožňujúce právo veriteľa žiadať od dlžníka - spotrebiteľa zaplatenie celej pohľadávky. Právo na jednorazové splatenie pohľadávky má veriteľ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky spotrebiteľa. Keďže ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka má predstavovať výhodnejší právny režim oproti všeobecnej norme § 565 Občianskeho zákonníka, je potrebné ustáliť, že právo podľa § 53 ods. 9 môže veriteľ vykonať len po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť, ale za predpokladu, že omeškanie s uvedenou splátkou, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní viac ako 3 mesiace, trvá. Pred žiadosťou veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky sa ďalej vyžaduje, aby veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená aj tým, aby veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Lehota na doručenie upozornenia spotrebiteľovi v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie zosplatenia celej pohľadávky, nemusí bez ďalšieho začať plynúť až po tom, ako je dlžník v omeškaní so splátkou 3 mesiace.

32. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nie je upravená lehota, v ktorej musí veriteľ žiadať právo na predčasné zosplatenie úveru najneskôr, táto je upravená v ust. § 565 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky a súčasne spotrebiteľ musí byť v omeškaní so zaplatením splátky 3 mesiace. Veriteľ je časovo limitovaný využitím práva na zosplatenie, do splatnosti tejto splátky, ktorá bezprostredne nadväzuje na splátku, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace, musí veriteľ právo na zosplatenie uplatniť, inak jeho právo zaniká.

33. V danom prípade právny predchodca žalobcu predžalobnou upomienkou zo dňa 02.06.2017 žiadal žalovaného uhradiť nedoplatok na splátkach a vyslovene žalovaného upozornil, že ak do 09.06.2017 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 04/2017, bude oprávnený úver zosplatiť. Táto upomienka bola žalovanému doručená doporučenou zásielkou dňa 07.06.2017, takže sa do jeho dispozičnej sféry dostala. O zosplatení úveru právny predchodca žalobcu informoval žalovaného listom zo dňa 02.07.2017. Podľa zmluvných podmienok ostatné písomné zásielky nedoručované doporučenou zásielkou sa považujú za doručené klientovi okamihom, kedy klient príslušnú zásielku obdrží. Súd je toho názoru, keďže zákon nevyžaduje pre doručenie žiadosti o zaplatenie celej pohľadávky osobitný spôsob doručovania, je veľmi málo pravdepodobné, že by veriteľ po zosplatení úveru nežiadal žalovaného o úhradu celkového dlhu a predložené oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru nebolo žalovanému zaslané.

34. Premlčaním sa rozumie právny následok kvalifikovaného uplynutia času vo vzťahu k povahe subjektívneho práva. Inštitút premlčania poskytuje východisko, ako predísť, resp. riešiť situácie, kedy až po dlhej dobe dochádza k uplatneniu majetkového práva zo strany veriteľa a tak sa vznáša do záväzkových právnych vzťahov účastníkov právna neistota, resp. hrozba, že dlžník môže byť vystavený bez zreteľa na čas (bez obmedzenia doby) úspešnej žalobe zo strany veriteľa. V inštitúte premlčania sa premieta pravidlo *vigilantibus iura scripta sunt*, teda že zákony sú písané pre bdelych, teda pre tých, ktorí o svoje práva dbajú, alebo inak povedané, že právo patrí bdelym. Premlčaniu zásadne podliehajú majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Majetkovým právom je právo na poskytnutie plnenia, ktoré má pre oprávnený subjekt majetkový obsah alebo majetkovú (peniazmi ocenenú) hodnotu.

35. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka je úpravou všeobecnou (*lex generalis*) a ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k nemu je *lex specialis*, t. j. osobitnou úpravou, ktorá má pred aplikáciou všeobecnej úpravy prednosť. Občiansky zákonník rozlišuje začiatok plynutia premlčacej doby v prípade plnenia v splátkach, kedy začína premlčacia doba plynúť odo dňa ich splatnosti a tiež v prípade, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, kedy začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Keďže § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje predčasné splatenie uplatniť až po trojmesačnom omeškaní s niektorou splátkou, je práve táto splátka, s ktorou

je spotrebiteľ v omeškaní 3 mesiace, tou splátkou, pre nesplnenie ktorej sa stane zročným celý dlh v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka Trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti nesplnenej splátky. Aplikácia § 101 Občianskeho zákonníka je vo vzťahu k druhej vete § 103 Občianskeho zákonníka namiesto, len pokiaľ sa jedná o dĺžku premlčacej doby (3 roky), nakoľko ustanovenie § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka inú úpravu ohľadne dĺžky premlčacej doby neustanovuje (pozri Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 16Co/34/2018 zo dňa 18.10.2018)

36. V danom prípade právny predchodca žalobcu využil svoje právo na zosplatenie úveru pre splátku splatnú v mesiaci 04/2017, pričom splatnosť splátok bola dohodnutá na 15. deň v mesiaci. Súd je toho názoru, že premlčacia doba začala plynúť od splatnosti tejto splátky splatnej dňa 15.04.2017 a uplynula v zmysle pravidiel počítania času ustanovených v § 122 Občianskeho zákonníka dňa 15.04.2020. Žaloba bola podaná na súde dňa 29.06.2020, z čoho vyplýva, že žalobca premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemôže vymáhať.

37. Takýto výklad je jednoznačne založený na zákonom znení ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka, pričom iný výklad podľa názoru súdu možný nie je a podporuje ho aj žalovaným poukázané Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/166/2019, kde krajský súd uviedol, že: „Je nesporné, že každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich všeobecná trojročná premlčacia doba v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, plynie samostatne, a to odo dňa kedy tá - ktorá splátka sa stala zročnou. V zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka je veriteľ oprávnený, ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené, žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, avšak v zmysle dikcie zákona toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci zosplatený dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti nesplnenej splátky. To však platí len v prípade, keď veriteľ využil svoje právo žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorých zo splátok najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky (§ 565 OZ). Ak sa tak nestalo a veriteľ stratil právo žiadať od dlžníka zaplatenie celého dlhu, premlčacia doba celého dlhu prestane plynúť a opäť plynie len premlčacia doba pre jednotlivé splátky, a to do ich splatnosti. Premlčacia doba pre celú pohľadávku však začne znova plynúť, ak dlžník nesplní v určenom termíne ani ďalšiu splátku. V súvislosti so zákonom vyžadovanými podmienkami pre právne účinné jednorazové predčasné zosplatenie celého dlhu je nevyhnutné poukázať na to, že osobitné podmienky pre možnosť veriteľa zosplatiť celý dlh, pokiaľ ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, upravuje ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ako lex specialis k všeobecnému ustanoveniu § 565 Občianskeho zákonníka s tým, že dodávateľ môže uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania zo zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Citované zákonné ustanovenie § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ upravujú len zákonné podmienky pre konštatovanie platného a účinného predčasného zosplatenia celého peňažného dlhu pre nezaplatenie splatnej splátky a samo o sebe nemajú vplyv na počiatok plynutia premlčacej doby v zmysle ust. § 103 Občianskeho zákonníka. Nedochádza teda k „posunu“ počiatku plynutia premlčacej doby až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, s prihliadnutím a zohľadnením aj uplynutia 15 dní od upozornenia spotrebiteľa na úmysel veriteľa jeho dlh zosplatiť pre nezaplatenie splátky. V konaní mal súd preukázané, že veriteľ na základe predžalobnej upomienky vyzval žalovanú k úhrade dlžných splátok s upozornením na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru, a to upozornením zo 11. 01. 2016, v ktorom oznámil žalovanej, že ku dňu 08. 01. 2016 je pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako tri mesiace po lehote splatnosti, pričom následne došlo k predčasnému zosplateniu úveru na základe výzvy zo dňa 04. 02. 2016. Súd prvej inštancie vyhodnotil, že k platnému zosplateniu celého dlhu veriteľa v spotrebiteľskej veci došlo v súlade s podmienkami uvedenými v ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Správne potom súd prvej inštancie pri platnom a zákonom zosplatení celého dlhu na plynutie premlčacej doby aplikoval ust. § 103, vety druhej Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorej, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Z tohto zákonného ustanovenia je zrejmé, že pokiaľ došlo k modifikácii práv a povinností pôvodne zmluvnými stranami v zmluve o spotrebiteľskom úvere dohodnutými, a to v dôsledku porušenia povinností dlžníka - spotrebiteľa platiť dohodnuté splátky riadne a včas, zmenil sa obsah pôvodného záväzku a veriteľ, pokiaľ splnil zákonné požiadavky vyžadované v ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, bol oprávnený zosplatiť celý dlh.“

Vzhľadom na skutočnosť, že časť uplatňovaná žalobcom po čiastočných späťvzatiach je premlčaná, nemožno tento nárok žalobcovi priznať, preto súd v tejto časti žalobu zamietol a nezaoberal sa ďalšími námietkami žalovaného z dôvodu hospodárnosti konania.

38. Vzhľadom na to, že žalobca vzal svoju žalobu čiastočne späť, a teda ešte skôr, než sa vo veci začalo predbežné prejednanie alebo bolo otvorené prvé pojednávanie, súd rešpektujúc jeho dispozičné právo postupoval podľa vyššie uvedených zákonných ustanovení a konanie v časti, v ktorej bola žaloba vzatá späť, čiastočne zastavil. Takto postupoval aj bez súhlasu žalovaného, pretože toto sa v danom štádiu konania (pred začatím predbežného prejednanja alebo pred otvorením prvého pojednávania vo veci samej) nevyžadoval, pričom na prípadný nesúhlas s čiastočným späťvzatím žaloby by sa aj tak neprihliadalo.

39. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého nárok na náhradu trov vznikol žalobcovi ako plne úspešnej strane sporu. Súd konanie v časti o zaplatenie 246,08 eura zastavil z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom, ktorý neuviedol dôvod svojho späťvzatia, a preto je možné mu pričítať zodpovednosť za zastavenie konania v tejto časti. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. Úspech žalobcu v konaní tak predstavuje 0 % a úspech žalovaného predstavuje 100 %. Vzhľadom na pomer úspechu v konaní úspešnému žalovanému priznal voči žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre.

Odvolanie musí mať náležitosti podľa § 127 ods. 1 a ods. 2 CSP, podľa ktorého, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.